

Ольга Борисівна ПІСКУНОВА,

Уповноважена з антикорупційної діяльності

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І ГАРАНТІЙ ПРАЦІВНИКІВ УПОВНОВАЖЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ (УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ) З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

До первинної ланки антикорупційної інфраструктури України належать уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції, чий статус на законодавчому рівні було визначено після доповнення Закону України від 14.10.2014 № 1700-VII «Про запобігання корупції» статтею 13-1. Ця норма закріплює широкий спектр завдань вказаної категорії осіб, а також гарантії захисту керівника уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) державного органу, юрисдикція якого поширюється на всю територію України, що передбачає обов'язкову згоду Національного агентства з питань запобігання корупції на звільнення за ініціативи керівника органу.

Метою процедури погодження є з'ясування обставин, передбачених ст. 53-4 цього ж закону, а саме: чи не було керівника уповноваженого підрозділу (уповноважену особу) звільнено або примушено до звільнення у зв'язку з повідомленням про можливі факти вчинення керівником органу корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення. У такий спосіб законодавство захищає трудові права окремої категорії антикорупційних уповноважених від незаконних посягань з боку недобросовісного керівника.

Згідно з даними щорічної оцінки ефективності уповноважених, розміщеними на Антикорупційному порталі Національного агентства з питань запобігання корупції, про свою діяльність звітували понад 3,5 тисячі керівників уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, з яких лише 97 належать до центральних органів виконавчої влади та інших органів, юрисдикція яких поширюється на всю територію України [1]. Наведена статистика свідчить, що гарантії захисту від незаконного звільнення за ініціативою керівника мають близько сотні уповноважених, а переважна більшість фактично не забезпечена такими гарантіями.

Слід зазначити, що на керівників уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції не поширюється дія розділу VIII «Захист викривачів» Закону № 1700-VII. Такі особи не можуть бути визнані викривачами, оскільки повідомлення про

виявленні корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення належать до їхніх завдань, відповідно, вони виступають суб'єктами правопорушення, передбаченого ст. 172-9 Кодексу України про адміністративні правопорушення (невжиття заходів щодо протидії корупції), натомість для викривачів не передбачено жодної відповідальності.

Таким чином, на переважну більшість антикорупційних уповноважених не поширюється положення ч. 4 ст. 13-1 Закону України «Про запобігання корупції» щодо надання згоди Національним агентством з питань запобігання коурпції у разі звільнення за ініціативою керівника державного органу, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, що належить до сфери управління державного органу.

Така правова невизначеність може бути вирішена шляхом внесення змін до ст. 13-1 Закону України «Про запобігання корупції» щодо удосконалення процедури отримання згоди від:

- вищого органу за підпорядкованістю – на звільнення керівника уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції за ініціативи керівника органу, підприємства, установи, ораганізації, що належить до сфери управління державного органу та юрисдикція якого не поширюється на всю територію України;

- районної / обласної ради – на звільнення керівника уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції відповідного органу місцевого самоврядування.

Список бібліографічних посилань

1. Ефективність уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції // Антикорупційний портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://antycorportal.nazk.gov.ua/efektyvnist-upovnovazhenyh/>.

Одержано 19.11.2021